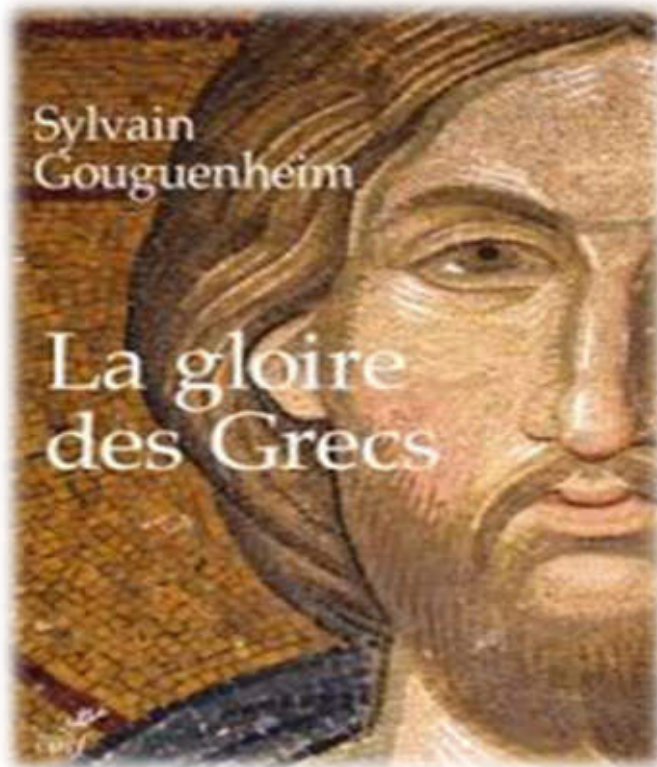

Το Βυζάντιο είναι η δόξα των Ελλήνων!!!

του SYLVAIN GOUGUENHEIM.

[Ο καθηγητής Τζον Τόλαν είναι κατηγορηματικός: «Ο Διαφωτισμός έβλεπε τον Προφήτη ως ήρωα του ορθολογισμού»(anixneuseis.) Απόρροια αυτού είναι η «επιστημονική» δοξασία ότι η Δυτική Ευρώπη γνώρισε τους αρχαίους Έλληνες σοφούς μέσω του «Φωτισμένου Ισλάμ». Δηλ. ότι τα ελληνικά συγγράμματα μεταφράστηκαν πρώτα στα συριακά, από αυτά στα αραβικά και από κει στα λατινικά... Κλείνοντας τα μάτια στην εγκυρότητα μιας τέτοιας μεταφραστικής διαδρομής αρνούνται πεισματικά τη συντομότερη διαδρομή: από τα ελληνικά στα λατινικά. Αλλά για τους Διαφωτιστές, a priori αποκλειόταν μοναχοί και ιερωμένοι, ως «σκοταδιστές χριστιανοί», να ασχολούνταν με συγγράμματα... ειδωλολατρών. (Πρόσφατα δεν είδαμε σε – καλοπληρωμένο - βίντεο ορθόδοξους μοναχούς να καταστρέφουν την Ακρόπολη;) Αυτό το σκοτεινό αντιχριστιανικό δόγμα, που περιβαλλόταν με «επιστημονικό» μανδύα, ανέτρεψε με ιστορικά αδιαμφισβήτητα στοιχεία ο καθηγητής Γκουγκεχάιμ.

Αλλά η δόξα του Βυζαντίου δεν βρίσκεται μόνο στο ότι διέσωσε τα αρχαιοελληνικά συγγράμματα· πρωτίστως βρίσκεται στο ότι διέσωσε την Ορθοδοξία που δίνει νόημα στη ζωή των ανθρώπων και σώζει Έθνη... Και κάποτε πρέπει να καταλάβουμε ότι ο Διαφωτισμός είναι μέσο της δυτικής κυριαρχίας και αν θέλουμε να ανορθώσουμε την πατρίδα πρέπει να

τιμούμε του βυζαντινούς Πατέρες μας όσο και τους παππούδες μας τους αρχαίους...Ε.Δ.Ν.].

Όταν Συλβαίν Γκουγκενάιμ δημοσίευσε το βιβλίο Ο Αριστοτέλης στο Mont Saint Michel, Οι ελληνικές ρίζες της χριστιανικής Ευρώπης (Seuil, 2008), έπεσε θύμα ενός απίστευτου και βδελυρού σπασμού του δράκοντα που ονομάζεται μοναδική Σκέψη, καθώς συγκλονίστηκαν τα βαθύτερα δόγματά της: πώς τόλμησε να αμφισβητήσει την ιδέα ότι η πρόσβαση μας στον Αριστοτέλη έγινε δι' άλλης οδού και όχι από τους Άραβες, ειδικά εκείνους που κατείχαν τη νότια Ισπανία, την πρώτη θέση των οποίων κατείχε ο Αβερόης; Όπως και η μυθική Ύδρα, ο δράκος αυτός έβγαλε (τουλάχιστον) 200 μαινόμενα κεφάλια· κατέλαβε ολόκληρες σελίδες του στις δικές μας γερμανοπατιναρισμένες Πράβντα. Υπάρχουν ακόμα και σήμερα τα ονόματα των 200 "συναδέλφων" του κ. Γκουγκενάιμ που τον λύντσαραν: μια ολόκληρη ανάκριση από το ίδρυμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (;) στην οποία ανήκει ο συγγραφέας (http://www.liberation.fr/tribune/2008/04/30/oui-l-occident-chretien-est-redevable-au-monde-islamique_70708).<http://passouline.blog.lemonde.fr/2008/04/27/laffaire-aristotech-ronique-dun-scandale-annonce>).

Το Μον Σαίν Μισέλ (ύψ. 80 μέτρα) είναι νησάκι ανοιχτά της Νορμανδίας. Στην κορυφή του υπάρχει το ομώνυμο μοναστήρι, με άγαλμα του Αρχαγγέλου [Σαιν] Μιχαήλ. Εδώ λειτουργούσε σκριπτόριο, υπό τον μοναχό Ιάκωβο τον Βενετό, στο οποίο μετέφραζαν χειρόγραφα του Αριστοτέλη στα λατινικά. Αυτής της μεταφραστικής ομάδας διασώζονται σήμερα στην Ευρώπη μια εκατοντάδα χειρογράφων από τα Φυσικά, 289 από τα Αναλυτικά Υστερακαι τα Μεταφυσικά που χρησιμοποίησε ο Θωμάς ο Ακινάτης.

Αυτή η σοβιετικού τύπου ανάκριση έγινε γιατί «αναθεωρεί (sic) την ιδέα της συμμετοχής του ισλαμικού κόσμου στην ανάπτυξη της γνώσης στην Ευρώπη κατά τη μεσαιωνική εποχή ... Η μεθοδολογική βάση και οι θέσεις αυτού του βιβλίου είναι αμφισβητήσιμες και συζητούνται επί του παρόντος από την κοινότητα ειδικών αυτής της περιόδου (sic), ιστορικούς και φιλόσοφους ... η υπόθεση μοιάζει να υπερβαίνει την απλή έκφραση επιστημονικών θέσεων (sic). Το βιβλίο του Σουλβαίν Γκουγκεχάιμ περιέχει μια σειρά αξιολογικών κρίσεων και ιδεολογικών θέσεων για το Ισλάμ· υπηρετεί σήμερα ως επιχείρημα (sic) ξενοφοβικές και ισλαμοφοβικές ομάδες που μιλούν ανοιχτά στο διαδίκτυο ... Η Εκόλ Νορμάλ Σουπεριέρ της Λυών, κοσμικός θεσμός, δημοκρατικός και ανθρωπιστικός (sic), στην οποία ανήκει ο Σουλβαίν Γκουγκεχάιμ, και από την οποία κατά μεγάλο μέρος αντλεί τη νομιμότητά του (sic), δεν μπορεί, με τη σιωπή του, να υποστηρίξει τέτοιες δηλώσεις. Εμείς, καθηγητές, ερευνητές, φοιτητές και απόφοιτοι της Μεταπτυχιακής Σχολής Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, επιβεβαιώνουμε επίσημα ότι οι ιδεολογικές θέσεις (sic) του Σουλβαίν Γκουγκεχάιμ δεν δεσμεύουν καθόλου τα μέλη της Σχολής του ... θέλουμε να επιβεβαιώσουμε με δύναμη την προσήλωσή μας στην απαραίτητη διάκριση μεταξύ επιστημονικής έρευνας και ιδεολογικών παθών (sic!). Ζητούμε μια εμπειριστατωμένη έρευνα ηλεκτρονικών υπολογιστών σχετικά με τα προαναφερθέντα σημεία. Ζητούμε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της εκπαιδευτικής ηρεμίας και της επιστημονικής φήμης του ΕΝΣ (sic). Αυτή και αν είναι, δεκαετίες τώρα μειωμένη!

Και να που ο μεγάλος και ελεύθερος ιστορικός μας μόλις δημοσίευσε τη Δόξα των Ελλήνων (Cerf, 2017), που δεν έχει αποσπάσει καμία κριτική από τον δράκο· τα 200 άδεια κεφάλια παρέμειναν σιωπηλά και είχαν το λόγο τους: ποιος όντως θα αναλάμβανε τον κίνδυνο γελοιοποιηθεί αμφισβητώντας ότι οι μεγάλοι κλασικοί Έλληνες συγγραφείς μας μεταδόθηκαν από τους ... άμεσους κληρονόμους τους, τους Βυζαντινούς Έλληνες; Αυτό δεν εξαφανίζει καθόλου τον Αβερόη, του οποίου ο Θωμάς Ακινάτος σχολιάζει τις απόψεις· αλλά επανατοποθετεί στη σωστή του θέση αυτόν που, μη ξέροντας ελληνικά, είχε πρόσβαση στον Αριστοτέλη μόνο από αραβικές μεταφράσεις από τη Βαγδάτη και εργαζόταν κάτω από πολιτική πίεση. Ο Αβερόης άλλωστε θα εξοριστεί από τον Αμπό Γιουσούφ Γιακούμπ (Αλ Μανσούρ), και τα βιβλία του θα καούν: οι επικριτές του Γκουγκεχάιμ είναι πολύ πιο κοντά, όντως, στον Αλ Μανσούρ παρά στον Αβερόη, για τον οποίο δεν κατάλαβαν ότι ήταν μόνο ένα

φευγαλέο φως στην Ανδαλουσία, που γρήγορα έσβησε και παρέμεινε χωρίς διαδόχους (εκτός από το Σουφισμό, και αυτόν διωκόμενο).

Οι επικριτές του κ. Γκουγκεχάιμ θα ήθελαν αναντιρρήτως μια αστυνομία της σκέψης: ζητούν έρευνα και μάλιστα ότι «να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διατηρηθεί η εκπαιδευτική ηρεμία και η επιστημονική φήμη του ENS ». Επίσημη επιστήμη, στα πρότυπα του Λυσένκο, «τυπωθήτω»;

Ο Σουλβαίν Γκουγκεχάιμ (γεν. 1960) είναι μεσαιωνολόγος και διδάσκει στην Εκόλ Νορμάλ Σουπεριέρ της Λυών. Στα ενδιαφέροντά του επίσης είναι η ιστορία του ελληνικού πολιτισμού και γνώσης και η μεταφορά τους στην λατινική Ευρώπη. Ειδικότερα, ο ρόλος που έπαιξε η Βυζαντινή αυτοκρατορία.

Αρκούμαστε σε ελάχιστα για την ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, η οποία όμως διατήρησε τη φλόγα του δυτικού πολιτισμού, που τότε τρεμόσβηνε στα δυτικά, μέχρι που οι Τούρκοι πήραν την Κωνσταντινούπολη και μετέτρεψαν την Αγία Σοφία σε τζαμί (1453). Ο 100χρονος πόλεμος τελείωνε εδώ και ο Πάπας, απασχολημένος με την υπεράσπιση του πλούτου του, δεν έκανε τίποτα για να αποτρέψει αυτήν την τραγική υποχώρηση του Χριστιανισμού από τις πολεμικές επιθέσεις του Ισλάμ. Αυτά είναι κοινός τόπος.

Το νέο έργο του Γκουγκεχάιμ μας εξηγεί (700 παραπομπές, 400 έργα βιβλιογραφία, συχνά με αποσπάσματα) τι έκανε το, ξεχασμένο έκτοτε, Βυζάντιο για εμάς: από το σημαντικό του κεφάλαιο οφείλουμε, για πάντα, να συγκρατήσουμε, να διαδώσουμε και να μεταβιβάσουμε ότι η δόξα των

Βυζαντινών Ελλήνων είναι ότι μας έχουν μεταδώσει την ουσία όλων όσων αποτελούν το θεμέλιο του τεράστιου δυτικού μας πολιτισμού.

Η πριγκίπισσα Θεοφανώ.

Τι απέμεινε, στη Δύση, από αυτόν τον ρωμαϊκό κόσμο, τόσο άγριο για τους Γάλλους πατέρες μας, κατά τη διάλυση του μετά από πέντε αιώνες βάνανυσης κατοχής; Η μακρά φοβερή νύχτα του πρώιμου Μεσαίωνα που έληξε μόνο προς τα τέλη του 10ου αιώνα. Ιδιαίτερα με την Οθωνική Αναγέννηση στη Γερμανία, όταν ο Όθων παντρεύτηκε την Θεοφανώ, μια βυζαντινή πριγκίπισσα, αρχόντισσα μορφωμένη και με επιρροή, έφερε τους κλασικούς Έλληνες συγγραφείς στη Γερμανία, όπου η αριστοτελική λογική παραμένει - δυστυχώς, περισσότερο από ό, τι στη Γαλλία – η μήτρα της πανεπιστημιακής διανοητικής μεθόδου (που ακόμα και ο Ντεκάρτ δεν κατόρθωσε να βελτιώσει σε μας). Αλλά ποιος - εκτός από έναν αμόρφωτο - θα εκπλαγεί;

Ο Χριστός ευλογεί τους γάμους του Οθωνα του 2^{ου} και της Ελληνίδας πριγκίπισσας Θεοφανούς, ανεψιάς του αυτοκράτορα Ιωάννη Τσιμισκή (969-976). Ελεφαντοστόν του 10^{ου} αιώνα, Παρίσι, Μουσείο Κλωνύ.

Το κλασικό ελληνικό θαύμα αναπτύχθηκε και επεκτάθηκε σε τέσσερα στάδια: η αυτοκρατορία του Αλεξάνδρου στα ανατολικά διαχέει τον ελληνικό πολιτισμό για δέκα αιώνες τουλάχιστο μέχρι τις Ινδίες και θα αντλήσει από αυτήν και μυστικιστούς θησαυρούς (Πλωτίνος). Την

αναγκαστική πολιτική ενσωμάτωση στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, η οποία είχε ήδη διαποτιστεί από τον Ελληνισμό. Τη χριστιανική περίοδο, η οποία ανέστειλε για λίγο την αρχαία γνώση, που θεωρήθηκε ειδωλολατρική**... Και την περίοδο της αυστηρά βυζαντινής μοναξιάς, με την πτώση της Ρώμης, μια περίοδο που θα διαρκέσει σχεδόν 1000 χρόνια!

Κωνσταντινούπολη, Αλεξάνδρεια (μέχρι το 640 και την καταστροφή της λαμπρής βιβλιοθήκης της από τους Άραβες), το Βυζάντιο, διατήρησε ένα πυκνό και ποιοτικό σχολικό σύστημα (παιδεία). Αντέγραφαν υπομονετικά και έθεταν σε κυκλοφορία όλα τα επιστημονικά, ιατρικά, φιλοσοφικά, λογοτεχνικά, μουσικά, θρησκευτικά, αρχαία και παλιά αριστουργήματα, των οποίων ο πάπυρος είχε φθαρεί, εφευρίσκοντας τη συνεχόμενη ελληνική γραφή (Βυζαντινή αναγέννηση του 9ου / 10ου αιώνα), την προοπτική στη ζωγραφική. Από τη νότια Ιταλία, η ελληνιστική κουλτούρα, παρούσα στο έργο του Αυγουστίνου, διεισδύει σε όλη τη Δύση: τη Γερμανία, τη Βενετία, τους Νορμανδούς της Σικελίας, τους μοναχούς της Ιρλανδίας.

Βασικά, τι πιο προφανές ότι η ελληνική κληρονομιά μας μεταδόθηκε από Χριστιανούς σε Χριστιανούς, από Δυτικούς σε Δυτικούς, από γείτονες Έλληνες σε γείτονες Σικελούς, Βενετούς, από λατινόφωνους σε λατινόφωνους; Ο Ιάκωβος ο Βενετός στις αρχές του 12ου αιώνα, δεν ήταν καν ο πρώτος που αντέγραψε, μετέφρασε και διέδωσε λατινικές μεταφράσεις του Αριστοτέλη.

Η αστάθεια των επιτευγμάτων της γνώσης εντυπωσιάζει. Πολιτισμοί εξαφανίζονται κάτω από τα χτυπήματα των εισβολέων, των ιεροεξεταστών ή των αυτοκρατόρων. Χρειάστηκαν αιώνες να επιστρέψουμε στο επίπεδο γνώσης των Ελλήνων, οι οποίοι είχαν υπολογίσει την περιφέρεια της γης (Ερατοσθένης) ή το σχήμα της ελλειπτικής της γύρω από τον ήλιο (Υπατία). Στην πραγματικότητα: οι δικές μας γερμανοπατιναρισμένες Πράβδα δεν ασχολήθηκαν με το σοβαρό έργο του Γκουγκεχάιμ, 400 συναρπαστικές σελίδες μεγάλης πυκνότητας. Κατάντια. Αλλά ο Άγιος Μιχαήλ μόλις νίκησε τον Δράκο της Ενιαίας Σκέψης με 200 άδεια κεφάλια. Αυτό είναι σημείο ότι ο δράκος αυτός είναι ισχυρός μόνο εξαιτίας της δικής μας έλλειψης πεποιθήσεων και επιμονής.

*Συνιδρυτής και Διευθυντής του Κέντρου οικονομικού δικαίου του Πανεπιστημίου του Μονπελιέ και πολιτικός φιλόσοφος, εξέδωσε τα βιβλία *Théorie générale de la nation : l'architecture du monde*, 2014 και *Qu'est-ce qu'une nation en Europe ?* Co-dir. 2018.

** Η εκπαίδευση των βυζαντινοπαίδων άρχιζε με τον Ομηρο. Οι Πατέρες της Εκκλησίας μελετούσαν τους Έλληνες φιλοσόφους και χρησιμοποίησαν δικούς τους όρους (ουσία, υπόσταση, φύσις...) για τη διατύπωση του δόγματος. Το πρώτο Πανεπιστήμιο ονομαζόταν Πανδιδακτήριο και ιδρύθηκε το 425 από το Θεοδόσιο τον Β. Ήταν καθαρά κοσμικό ίδρυμα (φιλοσοφία, ιατρική – η βυζαντινή ιατρική διδασκόταν στη Δύση μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα-,νομικά, μαθηματικά, αστρονομία, μουσική, δασοκομία). Η θεολογία διδασκόταν στην Πατριαρχική Ακαδημία.

Οι Σταυροφόροι κατέστρεψαν το Βυζάντιο.

Οι φιλόσοφοι των «Φώτων» το δυσφήμησαν.

[Πρόλογος του Σουλβαίν Γκουγκεχάιμ στο κεφάλαιο «Βυζαντινή αυτοκρατορία» του νέου του βιβλίου Les Empires médiénaux (2019)].

Ο Ιερός ναός της του Θεού Σοφίας, το θαύμα της βυζαντινής αρχιτεκτονικής: Η σημαντικότερη αιτία της μεγαλύτερης γεωπολιτικής μεταβολής στην Ιστορία – του εκχριστιανισμού των Ρώσων – ήταν η παρακολούθηση μιας Θείας Λειτουργίας στην Αγιά Σοφιά.

Σπάνια μια αυτοκρατορία προκάλεσε τόσες πολλές φαντασιώσεις, ζήλια και περιφρόνηση, αλλά και επίμονες προκαταλήψεις όσο η Βυζαντινή Αυτοκρατορία - από τους μεσαιωνικούς χρόνους μέχρι τα πιο πρόσφατα χρόνια. Διασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα του ρωμαϊκού κράτους για περισσότερο από 1.000 χρόνια κατά τον Μεσαίωνα και μεταδίδοντας στη νεωτερικότητα τον αρχαιοελληνικό πνευματικό πολιτισμό, το Βυζάντιο μπορεί να θεωρηθεί ως ένα μέγιστο κράτος και μέγιστος πολιτισμός

για την επιβεβαίωση της Ευρωπαϊκής και, γενικότερα, της "Δυτικής" κουλτούρας.

Πρέπει να αναγνωρίσουμε, ωστόσο, ότι παραγνωρίζεται από τους συγχρόνους μας, ενώ έχει, είναι αλήθεια, ένα φωτοστέφανο στη φαντασία μας. Από αυτό το προφανές παράδοξο θα αρχίσει αυτό το κεφάλαιο, υπενθυμίζοντάς μας ότι η ιστορία και ο μύθος συχνά διατηρούν εκλεκτικές συγγένειες. Να θυμίσουμε, αρχικά, ότι ο μύθος του Βυζαντίου καθιστά σίγουρα δυνατή την παρατήρηση ότι η αυτοκρατορία και ο πολιτισμός στους οποίους αποδίδουμε αυτό το όνομα - τόσο άστοχα - έχουν, κατά κάποιο τρόπο, διαρκέσει πολύ πέρα όχι μόνο από τον Μεσαίωνα αλλά και την τελική πτώση του κράτους του το 1453.

Μετά το 1453, αυτό που ξέρει συνήθως ο απλός πολίτης για την Αυτοκρατορία συνδέεται κυρίως με το δίπολο της σαγήνης και της περιφρόνησης που ασκούσε - και ακόμα μπορεί - να προκαλεί. Στα συλλογικά μας ασυνείδητα, η ίδια η λέξη «Βυζάντιο» παραπέμπει σε χλιδή και σίγουρα πολυτέλεια, όπως υπενθυμίζει η γνωστή γαλλική έκφραση «Αυτό είναι Βυζάντιο!», όπου στη γλώσσα μας, πάντοτε το επίθετο "Βυζαντινός" αναφέρεται σε κούφιας ή κενές περιεχομένου πνευματικές αναζητήσεις, ταυτόσημες με εκείνες που εξακολουθούν να του αποδίδουν μερικά σημαντικά μυαλά, διενέξεις για το φύλο των αγγέλων ενώ η αυτοκρατορία επρόκειτο να καταρρεύσει.

Μοντεσκιέ, Βολταίρος, Χέγκελ...

Περισσότερο εξυψωμένη στη Δυτική Ευρώπη τον 16ο και 17ο αιώνα, η εικόνα του Βυζαντίου χάνει μεγάλο μέρος της ανωτερότητάς της την Εποχή του Διαφωτισμού, τα γραπτά του οποίου θεωρούνται από τα θεμελιακά στοιχεία της νεωτερικότητάς μας. «Κατασκευασμα εξεγέρσεων, στάσεων, αισχροτήτων» για έναν Μοντεσκιέ, αυτή η «Ελληνική Αυτοκρατορία» θεωρείται και από τον Βολταίρο «όνειδος της γης». Στην ίδια γραμμή και ο φιλόσοφος Χέγκελ, για τον οποίο στη χλιετή αυτοκρατορία "κυριαρχούσαν εγκλήματα, μετριότητες, αισχροτήτες". Κατηγορούμενη στη συνέχεια, για αδιέξοδη ανάμειξη της πολιτικής και της θρησκείας, θεωρήθηκε υπεύθυνη για μια ατελείωτη ιστορία προστυχιάς και βίας.

Για πολύ καιρό, στη Δυτική Ευρώπη, η εικόνα αυτή επιβλήθηκε, προτού το Βυζάντιο γίνει και πάλι αντικείμενο άξιο ενδιαφέροντος, που προκαλεί την περιέργεια και ξαναβρίσκει μια πιο αξιοζήλευτη θέση στις διανοητικές ενασχολήσεις. Ο Γκυ ντε Μωπασάν, θυμίζοντας την πόλη που

βρίσκεται στο Βόσπορο και που, κατ'επέκταση, έδωσε το όνομά της στην αυτοκρατορία, φτάνει να την ορίσει "εκλεπτυσμένη, διεφθαρμένη, βάρβαρη και θρησκοθήπητη" περιβαλλόμενη με ένα "μυστήριο". Αυτό είναι ένα άλλο χαρακτηριστικό που αποδίδουμε συνήθως στην ίδια τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Γενικότερα, η γαλλική λογοτεχνία του τέλους του 19ου αιώνα απόκατέστησε το όνομά της, πριν η αναγεννώμενη επιστημονική ιστορία της κόψει την ορμή. Έναν αιώνα αργότερα, όταν δεν την ξεχνά, η εποχή μας της δίνει μάλιστα μια θέση μοναδική αλλά θολή, πιθανότατα επειδή το Βυζάντιο διαφεύγει από τις διανοητικές μας κατηγοριοποιήσεις: δεν είναι ούτε Δύση ούτε εξολοκλήρου Ανατολή, είναι τόσο Ευρώπη όσο και Ασία, θέτει υπό αμφισβήτηση ότι υπήρξε ασυνέχεια ανάμεσα σε μια Αρχαιότητα που καταδυνάστευε σώμα και ψυχή μέχρι το 476* και έναν Μεσαίωνα που θα άρχιζε τότε, κλπ.

***Έτος κατάλυσης του Δυτικού Ρωμαϊκού κράτους και η αρχή του δυτικοευρωπαϊκού Μεσαίωνα.**

Άρθρο του **Henri Temple*** στο Réveil Français

<https://www.atlantico.fr/imprimer-pdf>

Μετάφραση: Ευάγγελος Δ. Νιάνιος

Πηγή : <http://aktines.blogspot.com>